

Cultuurbeleid Woerden 2016- 2022 (eerste aanzet)

Voorjaar 2014 schreven vijf culturele instellingen gezamenlijk de nota 'Woerden sterk door en voor cultuur' met daarin hun visie op het belang van een culturele infrastructuur voor de Woerdense gemeenschap en een agenda met ambities voor de toekomst.

Hierbij zetten we een volgende stap. De grote culturele instellingen werken niet alleen intensief samen om de ambities en voornemens ten uitvoer te brengen, maar zijn ook in gesprek om de visie op kunst en cultuur voor de komende jaren verder aan te scherpen.

Het Klooster, KUVO, Bibliotheek Het Groene Hart, Cultuur Platform Woerden en het Stadsmuseum Woerden zijn zich ervan bewust dat zij niet heel cultureel Woerden vertegenwoordigen. Woerden is gezegend met een ongelooflijke hoeveelheid instellingen, clubs, verenigingen en events die ieder bijdragen aan de culturele dynamiek van Woerden. Een belangrijk aandachtspunt is dan ook om op korte termijn onderstaande ideeën te delen met andere culturele spelers.

Hierbij een eerste aanzet van onze visie op de functie, het belang en de mogelijkheden voor de kunst- en cultuursector in Woerden in de komende jaren.

Woerden, meest creatieve stad van Nederland (voorbij het gemiddelde)

Kaas, koeien, een groene omgeving en een spannende (Romeinse) geschiedenis. Dat bepaalt voor veel Woerdenaren in grote mate de identiteit van Woerden en die waarden dragen we allemaal graag uit.

Daarnaast onderscheidt Woerden zich, wat ons betreft, door de meest creatieve stad van Nederland te zijn. Een stad waar men creatief is in het oplossen van grote en kleine vraagstukken en waar men steeds zoekt naar originele en vernieuwende alternatieven.

Een stad waar men zichtbaar belang hecht aan kunst en cultuur voor de gemeenschap. Zichtbaar door een bovengemiddeld aantal evenementen en festivals op het gebied van kunst en cultuur, veel creatieve bedrijven en actieve kunstenaars, goede faciliteiten en cultuur voor iedereen en overal.

In alle geledingen van de Woerdense samenleving hebben culturele uitingen een verbindende en inspirerende werking en dit maakt het aangenaam wonen, opgroeien en oud worden in Woerden.

Ons doel voor 2022 (als Woerden 650 jaar bestaat):

- Woerden kent het meest uitgebreide programma van kunst- en cultuuronderwijs voor alle kinderen
- Er is een breed gedragen leescultuur in al haar facetten: van het bestrijden (en voorkomen) van laaggeletterdheid tot het stimuleren van het lezen van literatuur en structurele aandacht voor leesbevordering.
- In Woerden is 50 % van de kinderen en jongeren ook buiten schooltijd actief bezig met kunst- en cultuur.
- Er zijn culturele activiteiten en programma's voor alle doelgroepen, kinderen, jongeren en senioren met zowel artistiek als sociaal maatschappelijke karakter.
- Een bovengemiddeld aantal jongeren kiest voor een creatief beroep in de breedste zin van het woord. Dit kan een opleiding zijn in de beeldende of toegepaste kunst, in de podiumkunsten, maar ook op gebied van design, digitale media, kunsthistorie of letteren.
- Een groot deel van hen ziet Woerden als dé plek om vervolgens zijn bedrijf te vestigen en van daaruit de wereld te veroveren.
- Dit vergroot de aantrekkingskracht en genereert een veelheid aan creatieve bedrijven en ondernemers in de gemeente.

Hieronder zetten we de belangrijkste thema's op een rij met steeds een aantal voorbeelden van projecten of ambities die vorm geven aan het thema.

1. Verbreding van de functie van kunst en cultuur met focus op onderwijs/educatie en het sociale domein.

Met de verandering in het sociale domein, 'de overheveling' van zorg, jeugd en werk naar de gemeenten wordt de functie van kunst en cultuur belangrijker dan ooit. Cultuur levert een belangrijke bijdrage op het gebied van participatie, zorg, ontmoeten, verbinding en ontplooiing.

De culturele instellingen ontwikkelen programma's en activiteiten die zich niet alleen in de locaties in het centrum van de stad, maar juist ook in de dorpen en de wijken richten op sociaal-culturele doelen. Zij richten zich naast kinderen en jongeren ook op ouderen en specifieke doelgroepen.

Hoe en wat

Het Stadsmuseum heeft een speciale rondleiding ontwikkeld voor Alzheimerpatiënten en gaat op termijn met kunstobjecten uit eigen collectie op stap, naar de mensen (vooral ouderen) toe.

Het kunst- en cultuureducatieprogramma van KUVVO in de scholen wordt verder verdiept en verankerd. KUVVO maakt de jeugd bewust van hun creatieve vermogens en hun (historische) omgeving, stimuleert zelfvertrouwen en vindingrijkheid. Juist ook bij kwetsbare kinderen. Door intensieve samenwerking met alle culturele partners wordt de aansluiting onderwijs en cultuur geborgd in duurzame programma's.

Door optimale afstemming van activiteiten in school, in wijken en centraal willen de culturele instellingen gezamenlijk cultuurparticipatie versterken. Hier ligt een gedeelde verantwoordelijkheid om nieuwe, laagdrempelige initiatieven te ontwikkelen.

Het Klooster en KUVVO organiseren SPOT jeugdtheaterfestival, een reizend festival langs vijf kernen en wijken in de meivakantie waarbij kinderen, ook zij die niet vanzelfsprekend in het theater komen, voorstellingen kunnen beleven en actief mee kunnen doen.

Het Klooster ontwikkelt community-artprojecten in Molenvliet en Schilderkwartier met als doel het bevorderen van de onderlinge kennismaking en goed samenleven van de bewoners.

De Bibliotheek Het Groene Hart heeft het initiatief genomen om met organisaties en instellingen die betrokken zijn bij de problematiek van laaggeletterdheid, in gesprek te gaan. Er gebeurt al veel bij verschillende organisaties, er behoefte is aan overzicht en meer samenwerking in netwerkverband. Daar wil de bibliotheek zich hard voor maken, door een (digitaal en fysiek) Taalpunt of Taalhuis te ontwikkelen.

2. Verbinding door **gezamenlijke geschiedenis**

Het is belangrijk dat Woerdenaren en vooral jongeren, vanuit de culturele instellingen handvatten aangeboden krijgen waarmee ze zich enerzijds kunnen verbinden en anderzijds kunnen ontplooiën. Woerdenaren krijgen, o.a. door culturele uitingen voortkomend uit de eigen geschiedenis (het Verhaal van Woerden) een identificatiemiddel aangeboden en een middel om zich te verbinden met elkaar, om tot een gemeenschappelijke geschiedenis te komen.

Hoe en wat

KUVO biedt een uitgebreid cultuureducatieprogramma voor alle kinderen en jongeren in Woerden waarin ook Het Verhaal van Woerden een belangrijke plek heeft.

De bibliotheek en het Stadsmuseum willen samen de archeologische afdeling en daarmee het verhaal van de Romeinse geschiedenis laagdrempelig toegankelijk maken en aantrekkelijk (fysiek en digitaal) presenteren.

Het Klooster en het Stadsmuseum brengen in 2016 Het Verhaal van Woerden en de opvallende kenmerken van de Woerdense geschiedenis op eigentijdse wijze voor het voetlicht in een theatervoorstelling van de Utrechtse regisseur Erik Snel door Aluin en een bijpassende expositie. Deze zal ook onder schooltijd voor jongeren gespeeld worden.

3. Versterken van de identiteit van Woerden en de trots van de inwoners op hun stad

Naast de focus op kaas, koeien, groen én het verhaal van de geschiedenis van Woerden (iets waar inwoners zich mee kunnen identificeren en dat bijdraagt aan de identiteit van de gemeente) verdient Woerden óók een culturele ambitie. Hiermee kan de gemeente zich onderscheiden. Het biedt uniciteit en genereert aantrekkingskracht op een cultuur minnend publiek en een creatieve klasse. Bij voorkeur ontstaat deze spannende, vernieuwende gemeenschap uit talent dat in Woerden is opgegroeid en dat besluit in Woerden een creatieve onderneming te starten. Op hun beurt vormen zij weer een inspiratiebron voor jongeren. Een belangrijke stimulans hiervoor zal uitgaan van een ambitieus cultuurbeleid, het uitbouwen van de programma's voor kunst- en cultuureducatie en het zorgen voor goede faciliteiten.

Hoe en wat

Een permanente tentoonstelling van het werk van Leo Gestel als 'unique selling point' voor Woerden geeft het Woerdens imago prestige.

Het programma Talent van Woerden dat plaatsvindt in het kader van Woerden Werkt en momenteel door Het Klooster wordt ondersteund: talent uit Woerden dat zich inmiddels elders heeft gevestigd en bewezen, keert terug naar Woerden en wordt begeleid in zijn cultureel ondernemerschap.

Het sterke structurele kunst- en cultuureducatieprogramma in scholen oogst steeds vaker ook buiten Woerden waardering. Relevant punt voor nieuwe inwoners. Mogelijk toekomstig nog spin off naar buurgemeenten voor Woerdense culturele instellingen.

De ambitie van Het Klooster om het Artist in Residence-programma, dat nu op projectbasis plaatsvindt, een structureel karakter te geven. Daarnaast is er de wens een in het oog springend professioneel gezelschap of collectief van artiesten, zich in Woerden te laten vestigen en van daaruit werk te maken en te distribueren.

Een aantrekkelijke en eigentijdse stadsbibliotheek. Een 'ideeënwinkel', een publieke huiskamer, waar inwoners naar toe komen voor ontmoeting, ontspanning, om te leren of te werken of voor een activiteit. Om te halen, te brengen of te verblijven. Met meer ruimte voor werk- en studieplekken. Met optimale digitale faciliteiten.

Een ambitie van de bibliotheek is het programma de 'Kennismaker', ontwikkeld door bibliotheek Den Bosch en inmiddels overgenomen door meer bibliotheken.

Het project nodigt inwoners met een specifieke kennis en / of hobby uit deze te delen met andere inwoners in de bibliotheek. De vorm is helemaal vrij: een lezing, een workshop, een activiteit. De bibliotheek begeleidt en faciliteert, en zet de promotiekanalen in ten behoeve van bereik.

4. Uitbreiding van de culturele as met spannende plekken

Drie culturele instellingen, Stadsmuseum Woerden, de Bibliotheek Het Groene Hart en Het Klooster met daarin tevens gehuisvest KUVVO en het CPW, bevinden zich als een culturele as met drie fysieke knooppunten in de Woerdense binnenstad. Deze culturele as vormt een belangrijke kracht voor de binnenstad en aanjager voor het bloeiende culturele veld in Woerden; zowel in de binnenstad als in de wijken en de dorpen.

Vanuit deze stevige basis zien wij grote kansen voor Woerden om met (culturele) ambitie de stad, de mensen en de gemeenschap verder te ontwikkelen.

Binnen de kunst- en cultuureducatie in Woerden bestaat een hiaat op het gebied van beeldende kunst. Het is een vurige wens van de culturele instellingen om de komende jaren inspirerende ruimte te faciliteren voor jongeren om zich te ontplooiën op het vlak van beeldende kunst, multimedia, gamedesign etc. Plekken waar jongeren samenkomen, elkaar kunnen inspireren en motiveren. Waar maken centraal staat; mogelijk ook in combinatie met techniek.

Hoe en wat

Het Klooster heeft een aantal (oud)leerlingen uitgenodigd om in het kader van hun studie game-design een digital-art-lab op te zetten waar zij een cursus geven in digital art en digitale muziekproductie. De mogelijkheden voor locatie en inrichting worden momenteel onderzocht.

Woerden ontwikkelt zich van een saaie, gesloten gemeente naar een leuke gezellige stad waar veel te doen is. Maar helaas is er veel leegstand in de oude binnenstad. Cultureel Woerden wil hierop inspringen door de leegstand aan te grijpen om veel meer broeinesten voor jong talent te creëren, om pop up ateliers te realiseren ruimte te bieden aan bovengenoemde Artists in residence, het digital artlab of Talent van Woerden.

Waar mogelijk ook in combinatie met goedkoop wonen.

Even inspirerend zijn de (mobiele) Fablabs. Een soort van digitale werkplaats die is ingericht met computergestuurde gereedschappen, waarmee men eenvoudig een prototype of een product kan maken. Een Fablab is sterk gericht op samenwerken en open innovatie. In een fablab leren kinderen, of andere doelgroepen, nieuwe technologieën toe te passen en te waarderen. Dat neemt daarmee een belangrijke drempel weg voor het aanleren van nieuwe (digitale) vaardigheden.

5. Samenwerking cultuur en bedrijfsleven

De culturele instellingen zoeken actief samenwerking met het bedrijfsleven in Woerden. Uiteraard voor sponsoring van evenementen en activiteiten maar ook in het kader van onderlinge versterking en uitwisseling van expertise. De geformuleerde ambities kunnen deels in samenwerking met het bedrijfsleven worden gerealiseerd.

Hoe en wat

De Bibliotheek Het Groene Hart is bij uitstek een plek waar ZZP-ers en particulieren elkaar ontmoeten.

Het Stadsmuseum werkt samen met het Stadshotel en biedt bedrijven een unieke vergaderlocatie. Daarnaast werkt het Stadsmuseum aan het realiseren van een hedendaagse glazen aanbouw aan de kerktuinzijde van het museum. Die aanbouw huisvest de ontvangstfunctie van zowel TIP/VVV als het museum. De kerktuin kan ingezet voor evenementen en horeca.

De theaterzaal en andere ruimtes van Het Klooster zijn gezien de centrale ligging en sfeervolle omgeving zeer in trek voor congressen en symposia.

Door de projectie van kunst en 'culturele reclame' op de noordzijde van het Stadsmuseum (Havenstraat) in combinatie met de heropening van Concordia, de te verwachten activiteiten in de Petruskerk en het nieuwe café de Drie Vrienden, komt een stil gebied door middel van culturele en commerciële kruisbestuiving tot leven.

Bij diverse bedrijven zijn reeds Boekspots gestart: kasten in scholen, theaters, verzorgingshuizen, bedrijven en horeca waar je boeken kunt delen met anderen. Zo werkt iedereen samen aan een sterke leescultuur.

Het Stadsmuseum heeft nog steeds het voornemen om het gebouw in beheer over te nemen van de gemeente en daarmee te komen tot een efficiënter model voor de beheer- en huisvestingskosten. Het Klooster en de Bibliotheek volgen deze ontwikkelingen met belangstelling en onderzoeken graag of dit ook voor de gebouwen van deze instellingen een interessante stap zou kunnen zijn.

6. Mobiliteit/ Flexibiliteit

De culturele instellingen vinden het van het grootste belang om in te spelen op de behoeften vanuit de maatschappij en mee te gaan in de beweeglijkheid van de maatschappij.

Het is dan ook belangrijk dat de culturele instellingen flexibel zijn, maar opereren vanuit een stevige basis. Zij zoeken gezamenlijk en individueel, met elkaar en met anderen, naar een ideale mix waarbij continuïteit en professionaliteit gewaarborgd zijn in een stevige, efficiënt georganiseerde backoffice en tegelijkertijd vernieuwing en flexibiliteit van zowel mensen en expertise als locaties mogelijk is.

Hoe en wat

De culturele instellingen hebben in vervolg op eerdere voornemens stappen gezet op het delen van faciliteiten en backoffice. Zo is KUVU onlangs ingetrokken in kantoren in Het Klooster. Verdere ontwikkelingen op dit vlak worden serieus onderzocht, o.a. ook in overleg met WoerdenSport.

Meer dan ooit vraagt de bibliotheekdienstverlening lokaal maatwerk. Voor de Bibliotheek Het Groene Hart zijn vaste, fysieke bibliotheekvestigingen belangrijk, maar niet langer maatgevend. Ook zonder vaste bibliotheekvestigingen kan en wil de bibliotheek in dorpen en wijken zichtbaar aanwezig zijn met bibliotheekdienstverlening. De digitale (bibliotheek-)infrastructuur en concepten als Boekstart Kinderopvang en Bibliotheek op School maken dat mogelijk.

Tot slot

In de afgelopen jaren heeft het Cultuur Platform Woerden de ontwikkeling van kunst en cultuur in Woerden ondersteund door subsidie te verstrekken, garanties af te geven, maar ook door creatieve mensen in Woerden op allerlei manieren een podium te bieden, zodat zij kunnen laten zien wat zij maken en anderen daarvan kunnen genieten. Dat doet het CPW bijvoorbeeld tijdens cultuurcafé's, op het Kunstpark en door het realiseren van de cultuuragenda van Woerden. Het CPW zal deze activiteiten in de komende jaren zó inzetten dat ze ertoe bijdragen om Woerden de meest creatieve stad van Nederland te maken!